

ГОРБАШЕВСЬКА М.О.,
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та фінансів*
КИСЛОВА Л.А.,
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та фінансів,
Маріупольський державний університет*

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК БЕЗПЕКИ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Взаємозв'язок безпеки та соціально-економічного розвитку представляє собою важливий аспект сучасного світу, де країни прагнуть до сталого і збалансованого прогресу. Безпека та економічний розвиток взаємно впливають один на одного, створюючи умови для сталого зростання суспільства.

На перший погляд, безпека визначається в контексті захисту від загроз зовнішніх та внутрішніх чинників, таких як військові конфлікти, тероризм, кіберзлочинність, та екологічні ризики. Забезпечення національної безпеки є передумовою для сталого економічного розвитку, оскільки стабільність та відсутність конфліктів створюють умови для інвестицій, підприємництва та розвитку бізнес-середовища.

У той же час, соціально-економічний розвиток, зокрема рівень освіти, доступ до охорони здоров'я, соціальної справедливості та зменшення нерівностей, може служити запорукою національної безпеки. Забезпечення задовільних умов життя для населення та розподіл соціальних благ сприяє сталому росту та зниженню ризиків соціальної напруги, що може впливати на політичну та соціальну стабільність країни.

Паралельно із цим, глобальні виклики, такі як пандемії та зміни клімату, вимагають спільних зусиль країн у забезпеченні безпеки та ефективній реакції на них. Забезпечення безпеки здоров'я нації та сталого використання ресурсів стає важливим елементом соціально-економічного розвитку, що впливає на загальний добробут суспільства.

Важливим аспектом взаємозв'язку безпеки та соціально-економічного розвитку є кібербезпека та інформаційна безпека. У епоху цифрових технологій забезпечення захисту від кіберзагроз стає критичною умовою для економічної стійкості та інноваційного розвитку. Кібератаки можуть серйозно підірвати фінансову систему, підприємницькі структури та навіть національну безпеку. Тому розвиток ефективних стратегій кіберзахисту та зміцнення кіберінфраструктури є невід'ємною частиною соціально-економічного прогресу.

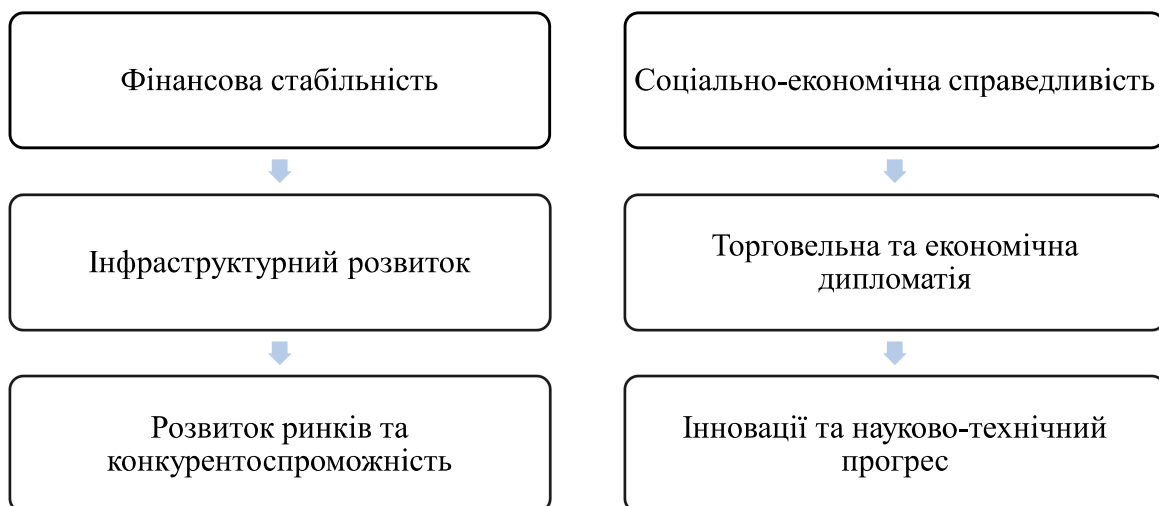
Енергетична безпека та ресурсозабезпеченість також взаємопов'язані з економічним розвитком і безпекою країни. Забезпечення стабільного доступу до енергоресурсів та інших стратегічно важливих матеріалів є передумовою для розвитку промисловості та інфраструктури. Конфлікти через розподіл ресурсів

можуть призвести до напружених міжнародних відносин та порушити економічну стабільність

Зокрема, екологічна безпека та сталість долучають новий вимір до цього взаємозв'язку. Зміни клімату та екологічні проблеми можуть спричинити серйозні загрози для безпеки, включаючи природні катастрофи та втрату біорізноманіття. Заходи, спрямовані на збереження природи та здоров'я планети, стають невід'ємною частиною стратегій сталого економічного розвитку

Міжнародна співпраця та дипломатичні відносини виступають ключовим елементом в забезпеченні безпеки та соціально-економічного розвитку. Глобальні виклики, такі як пандемії та міжнародний тероризм, вимагають спільних зусиль та координації для ефективного реагування та забезпечення безпеки всього світу

Економічна безпека представляє собою важливий аспект сталого розвитку країни та забезпечення її стійкості в умовах змінюючогося глобального середовища. Вона охоплює широкий спектр аспектів, від фінансової стійкості до управління ресурсами, та визначається різними чинниками, що включають в себе (рис.1).

Рис.1. Чинники економічної безпеки [складено авторами]

Якщо розглядати більш детально, то дані чинники включають в себе:

1. **Фінансова стабільність.** Одним із ключових аспектів економічної безпеки є здатність уряду та фінансової системи ефективно управляти економікою та уникати фінансових криз. Забезпечення стабільності національної валюти, ефективного фінансового регулювання та управління державним боргом є важливими елементами цього аспекту

2. **Інфраструктурний розвиток.** Розвинена та надійна інфраструктура є важливим стимулом для економічного росту. Забезпечення ефективної та стійкої транспортної, енергетичної та інформаційно-комунікаційної

інфраструктури допомагає залучати інвестиції, сприяє підприємницькій активності та забезпечує ефективний рух товарів та послуг

3. **Розвиток ринків та конкурентоспроможність:** Збереження та розвиток відкритих та конкурентоспроможних ринків є важливим для економічної безпеки. Ефективна конкуренція сприяє інноваціям, підвищенню якості товарів і послуг, а також стимулює підприємництво та інвестиції

4. **Соціально-економічна справедливість:** Забезпечення рівності та справедливості в економіці сприяє соціальній стабільності та утвердженню довіри громадян до економічних інституцій. Зменшення соціальних нерівностей сприяє сталому економічному розвитку та забезпеченню економічної безпеки

5. **Торговельна та економічна дипломатія:** Зовнішньоекономічна діяльність та розвиток міжнародних торговельних відносин визначають ступінь залежності країни від зовнішніх ринків і ресурсів. Ретельне ведення торговельної та економічної дипломатії допомагає розширювати ринки збуту, залучати інвестиції та розвивати економічні партнерства

6. **Інновації та науково-технічний прогрес:** Здатність країни до інновацій та впровадження новітніх технологій визначає її конкурентоспроможність. Інвестування у науково-дослідну роботу та створення умов для розвитку нових технологій є ключовими елементами економічної безпеки.

Взаємодія цих аспектів утворює основу для сталого економічного розвитку та забезпечення економічної безпеки країни, допомагаючи адаптуватися до змін у світовій економіці та зберігати стабільність в умовах внутрішніх та зовнішніх викликів.

Таким чином, у сучасному світі взаємозв'язок безпеки та соціально-економічного розвитку вимагає комплексного підходу та співпраці всіх сфер суспільства. Забезпечення безпеки і просування економічного розвитку не лише доповнюють, але і взаємно залежать одне від одного, визначаючи шлях до сталого, справедливого та процвітаючого майбутнього для країн світу.

Узагальнюючи, взаємозв'язок безпеки та соціально-економічного розвитку є складним та багатограним. Ефективне вирішення цих питань вимагає інтегрованого підходу, врахування різних аспектів та співпраці на різних рівнях – від національного до міжнародного.

Список використаних джерел:

1. Петрова І.Л. Взаємозв'язок економічної безпеки підприємства та корпоративної соціальної відповідальності/ І.Л. Петрова, В.С. Сирота //Глобальні та національні проблеми економіки/ Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – Випуск 2. – 2014. – С. 701-704